N°. 273. 1854.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 25 cents voor den regel bij iedere plaatsing, buiten de zegelgelden en briefporten.

ZATURDAG 18 NOVEMBER.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van 15 November jl., n°. 63, heeft Zijne Majesteit goedgevonden tot burgemeester van Delfshaven te benoemen *L. A. Bruijn*.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

Bij den Minister van Finantien is ontvangen eene som van f 5, welke den 9den dezer door een onbekende, ten behoeve van 's Rijks schatkist, bij den staatsraad, agent van het Ministerie van Finantien te Amsterdam, is bezorgd geworden.

's Gravenhage, den 16den November 1854.

De Minister voornoemd,
VROLIK.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den* 17*den November* 1854.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden, hebben de Commissien van Rapporteurs voor de hoofdstukken X en XI der Staatsbegrooting voor 1855 hare eindverslagen uitgebragt.

De Vergadering heeft, na eene korte beraadslaging over de vraag omtrent het in overweging nemen van het voorstel van den heer Wintgens tot instelling van plaatselijke raden van gezondheid, aan welke, behalve de voorsteller, de heer Schimmelpenninck van der Oije heeft deelgenomen, met 57 tegen 2 stemmen beslist dat het voorstel ten nadere overweging naar de afdeelingen zal worden gezonden.

[illegible] behandeling der vraag of het voorstel van den heer van [illegible] en vier andere leden nader in overweging zal genomen worden is door den Minister van Finantien, namens de Regering, de volgende verklaring afgelegd:

MIJNE HEEREN!

Ik heb het woord gevraagd, niet omdat de Regering voornemens is zich te mengen in de vraag of het voorstel van vijf leden dezer Vergadering tot afschaffing van den accijns op de brandstoffen al of niet in overweging moet genomen worden, maar om het standpunt te doen kennen waarop de Regering zich plaatst.

Zij zou zich gelukkig gerekend hebben indien zij nu reeds vermeend had dieper ingrijpende voorstellen tot vermindering van lasten te kunnen doen dan die welke zij aan het oordeel uwer Vergadering heeft onderworpen. Deze zijn niet voorgedragen dan na rijpelijk te zijn overwogen. Zij toonen de zucht der Regering aan om van hare zijde zoo ver te gaan, als zij vermeent te kunnen doen; zij toonen tevens de belasting aan die de Regering op het oog heeft, ten einde die, zoodra de omstandigheden dit gedoogen, meer krachtig aan te tasten.

De redenen, welke de Regering beletten thans verder te gaan, liggen voor de hand. Bij een voorstel van gelijken aard, een jaar geleden in deze vergadering gedaan, stelde men op den voorgrond, dat een oorlog tusschen de groote Staten van Europa tot de onmogelijkheden behoorde. De uitkomst heeft die bewering gelogenstraft.

De Regering is er verre van af, om de bestaande ongerustheid te willen vermeerderen, doch bij het ter sprake brengen van zulke belangrijke afschaffing van belasting als thans is voorgedragen, mag zij toch ook de waarheid met geen sluijer bedekken.

Niemand kan bepalen hoe ver het ontbrande oorlogsvuur zich zal uitbreiden, veel min welken middellijken invloed zulks kan uitoefenen op den toestand en de welvaart van ons Vaderland.

Zal men in zulke omstandigheden zich van de voorhanden zijnde middelen geheel ontdoen, zal men de hand leenen tot een stouten greep in ons belastingstelsel, zal men de toekomst te gemoet gaan met eene begrooting, waarbij slechts onder de gunstigste omstandigheden de uitgaven door de inkomsten kunnen gedekt worden, en men bij den minsten tegenspoed onvermijdelijk in tekorten zou vervallen of nieuwe belastingen zou moeten voorstellen?

Zulk eene zware verantwoordelijkheid kan geene Regering op zich laden.

Doch zoo de Regering thans vermeent niet verder te mogen gaan, zij acht het echter van belang bij het uiteenloopende der gevoelens, en bij de gedurig terugkomende en telkens afwisselende voorstellen tot afschaffing van belastingen, dat omtrent hare voornemens bij de natie en hare Vertegenwoordiging geene onzekerheid besta en zij aarzelt daarom niet de volgende verklaring af te leggen.

Zoodra door den Goddelijken zegen de politieke toestand van Europa weder toelaat de toekomst met gerustheid te gemoet te gaan, zal, bij voldoenden toestand der finantien, de Regering zich haasten op den weg van vermindering van lasten de Vertegenwoordiging voor te gaan.

Reeds thans wijst zij de afschaffing van den accijns op de rogge en daarmede verband houdende wijziging van den accijns op de tarwe, als de eerste vermindering van belasting aan, welke zij aan de overweging der Staten-Generaal zal aanbieden.

Onafhankelijk daarvan gaat de Regering voort te onderzoeken welke wijzigingen en verbeteringen in sommige belastingen zijn aan te brengen, waardoor zij voor die klassen der maatschappij, welke haar het minst gemakkelijk dragen, voortaan minder bezwaren opleveren, doch de totale opbrengst van het middel niet belangrijk verminderd worde."

Nadat de heeren van Nispen van Sevenaer, de Kempenaer, Thorbecke, en van Lennep het woord hadden gevoerd, is met 53 tegen 6 stemmen besloten dat het voorstel tot afschaffing van den accijns op den turf en op de steenkolen in nadere overweging zal genomen worden.

Tegen het nader in overweging nemen hebben gestemd de heeren: van Rappard, Hoekwater, Schimmelpenninck van der Oije, Taets van Amerongen, Kien en de Kempenaer.

De heer van Nispen van Sevenaer verlof bekomen hebbende tot het doen van vragen aan den Minister van Binnenlandsche Zaken, betrekkelijk den toestand van de rivier de IJssel, ten gevolge der uitvoering van werken door de Rhijn-spoorwegmaatschappij, is bepaald dat op aanstaanden Maandag, vóór den aanvang der discussien over de begrootingswetten, die interpellatie zal gehouden worden.

Ten slotte is besloten om de behandeling van het wets-ontwerp betrekkelijk het pensioenfonds van burgerlijke ambtenaren, waaromtrent de Commissie van Rapporteurs heden het eindverslag heeft uitgebragt, nader vast te stellen.

Wij hebben de *Javasche Couranten* tot 23 September jl. ontvangen. De Gouverneur-Generaal had de volgende beschikkingen genomen:

(*Javasche courant van den 9den September*).

bij het civiel departement:

benoemd: tot adsistent der 1ste klasse bij de kaneelcultuur G. J. Tormijn, ambtenaar op non-activiteit, onlangs van verlof tot herstel van gezondheid uit Nederland teruggekomen, laatst adsistent der 2de klasse bij dezelfde cultuur;

tot 1sten commies bij den algemeenen ontvanger te Soerabaija, J. H. Munter, thans commies bij den adsistent-resident van Grissee;

bevorderd: bij de landelijke inkomsten en cultures, tot controleur der 1ste klasse, J. A. L. Steijn Parvé, thans controleur der 2de klasse;

tot controleur der 2de klasse, A. J. L. van Hemert, thans controleur der 3de klasse;

bij het militair departement:

ontslagen, uit 's lands dienst, de militaire ambtenaar der 3de klasse, 1ste commies bij het hospitaal te Willem I, C. B. D. Ohrly;

bij het marine-departement:

benoemd, tot 1sten commies bij den hoofdingenieur van het stoomwezen, J. F. Mossel, thans 2de commies bij de hoofdadministratie der marine;

(*Javasche Courant van den* 13*den September.*)

bij het civiel departement:

ontheven: op zijn verzoek, eervol, van de waarneming der betrekking van administrateur der kolenmijn Oranje-Nassau, de kapitein der infanterie (thans voor memorie) W. van Os;

benoemd: tot tijdelijk lid van de weeskamer te Batavia, J. Smissaert, thans lid der wees- en boedelkamer te Samarang;

opgedragen: de waarneming der betrekking van administrateur der kolenmijn Oranje-Nassau, aan den 1sten luitenant der artillerie J. J. ten Siethoff; met bepaling, dat hij gedurende den tijd dat hij deze betrekking zal waarnemen, bij het leger zal worden gevoerd voor memorie;

bij de algemeene rekenkamer, werkzaam gesteld als buitengewone derde commiesen: G. Seel, thans klerk bij het marine-departement;

B. van Zutphen, vroeger stuurmans-leerling voor de dienst der gouvernements-marine in Nederlandsch-Indie, thans klerk bij den directeur der posterijen te Batavia;

W. D. van Berckel, thans klerk bij den directeur der producten en civile magazijnen;

H. Bos Otten, thans klerk bij den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Batavia;

B. Douwes, thans buitengewoon geëmploijeerde bij de algemeene rekenkamer;

bij het militair departement:

bevorderd, bij het wapen der genie en sapeurs: tot luitenant-kolonel: de majoor G. H. Uhlenbeck, met bepaling dat hij gevoerd zal blijven voor memorie;

de majoor J. C. R. Steinmetz;

bij de geneeskundige dienst, tot officieren van gezondheid der 2de klasse, de officieren van gezondheid der 3de klasse P. G. Neep, bestemd voor Sumatra's Westkust, thans te Batavia;

J. G. F. Bernelot Moens, bestemd voor Batjan (residentie Ternate), thans te Batavia;

E. W. A. Ludeking, bestemd voor Sumatra's Westkust, thans te Batavia;

J. C. Spitzar, bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Besoekie;

(*Javasche Courant van den 16den September.*)

bij het civiel departement:

benoemd: tot adsistent-resident van Japara, residentie Japara, L. A. Gallé, ambtenaar op non-activiteit;

tot controleurs der 3de klasse bij de landelijke inkomsten en cultures, J. B. Westenberg, M. J. Brugman en jhr. C. J. L. Goldman, thans ambtenaren ter beschikking van den directeur der cultures;

tot commies bij het bureau van inlandsche zaken in het gouvernement van Celebes en onderhoorigheden, N. Altheer, thans geëmployeerde op het bureau van den resident van Samarang;

goedgekeurd, dat door den directeur der cultures, bij het kader der landelijke inkomsten en cultures, zijn verplaatst: uit de residentie Japara naar de residentie Bagelen, de controleur der 1ste klasse W. C. Vosmaer;

uit de residentie Bagelen naar de residentie Japara, de controleur der 1ste klasse E. H. M. Rudolph;

is geplaatst, in de residentie Cheribon, de benoemde controleur der 3de klasse jhr. H. W. F. Hora Siccama;

bij het militair departement:

goedgekeurd: dat door het militair departement zijn geplaatst, bij het wapen der infanterie, bij het 4de bataillon, de 2de luitenant J. C. A. Amiot, van dat bataillon, laatstelijk, wegens ziekte, op non-activiteit geweest;

bij het 11de bataillon, de 2de luitenant J. T. F. Renaud, onlangs uit Nederland aangekomen;

zijn overgeplaatst: bij het wapen der infanterie, bij het 1ste bataillon, de kapitein W. J. A. W. Boers, van het garnizoens-bataillon op Celebes, en de 2de luitenant J. G. Brunings, van de garnizoens-compagnie te Riouw;

bij het 8ste bataillon, de 1ste luitenant J. H. A. Pommée, van het garnizoens-bataillon op Celebes, en de 2de luitenant A. J. Diepenbroek, van het 14de bataillon;

bij het 10de bataillon, de 2de luitenant C. Metzler, van het 14de bataillon;

bij het 11de bataillon, de 2de luitenant L. H. J. Wollweber, van het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling;

bij het 14de bataillon, de 1ste luitenant S. A. J. de Bruin, van het 8ste bataillon;

bij het garnizoens-bataillon in de 1ste militaire afdeeling, de kapitein J. C. Rappard, de 1ste luitenant G. F. T. Lange, beiden van het 1ste bataillon, en de 2de luitenant J. D. Landzedel, van het 11de bataillon;

bij het garnizoens-bataillon op Celebes, de kapitein J. C. Termijtelen, van het 8ste bataillon, en de 1ste luitenant J. Heckler, van het garnizoens-bataillon in de eerste militaire afdeeling;

bij de garnizoens-compagnie te Riouw, de 2de luitenant J. Teunisz, van het 1ste bataillon;

bij de militaire administratie, als adspirant-intendanten, de adspirant-betaalmeester L. J. van der Maesen en S. van Haastert;

als adspirant-betaalmeester, de adspirant-intendant A. J. van der Schalk;

(*Javasche Courant van den 20sten September.*)

bij het civiel departement:

benoemd: tot commies-ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Pasoeroean, J. S. L. Hurrelbrinck, thans commies bij den ontvanger der inkomende en uitgaande regten te Padang;

bij het militair departement:

ontslagen: op zijn verzoek, eervol, uit Zr. Ms. militaire dienst, onder toekenning van pensioen, de kolonel der infanterie H. G. Kruseman;

ontheven: uit hoofde van vertrek, eervol, van de verdere vervulling der betrekking van lid der directie van het militair weduwen- en weezenfonds, de gepensioneerde kolonel der genie jhr. R. G. B. de Vaynes van Brakell, onder dankbetuiging voor zijne in die betrekking bewezene diensten;

benoemd: tot lid der directie van het militair weduwen- en weezenfonds, de waarnemende hoofd-intendant der militaire administratie J. E. van der Smissen;

(*Javasche Courant van den 23sten September.*)

bij het civiel departement:

bij het Roomsch-katholijk weeshuis-bestuur te Samarang ontslagen, wegens vertrek, eervol, als president, de heer H. van der Grinten; onder dankbetuiging voor de vele diensten, als zoodanig door hem bewezen;

benoemd, tot president, de heer J. P. N. Sanders;

ontslagen: uit zijne betrekking, eervol, onder toekenning van wachtgeld, de commies, belast met de administratie van 's lands kas op Timor F. M. G. van Cattenburch;

uit 's lands dienst, eervol, met behoud van aanspraak op pensioen, E. Spier, commies op het bureau van den adsistent-resident van Malang, residentie Pasoeroean;

benoemd: bij de directie der cultures, tot hoofdcommies, F. G. van Bloemen Waanders, thans 1ste commies bij die directie;

tot 2den commies, L. A. Schiff, thans 3de commies bij die directie;

tot 3de commiesen, P. F. Wegener, thans klerk bij de directie der producten en civiele magazijnen, en W. B. J. van Starckenborg Jutting, ambtenaar der 3de klasse, thans werkzaam bij den directeur-generaal van financien;

tot commies, belast met de administratie van 's lands kas op Timor, F. R. J. M. Huijsers, ambtenaar op non-activiteit, laatst administrateur der tinmijnen te Koba, op het eiland Banka;

tot commies op het bureau van den adsistent-resident van Malang, residentie Pasoeroean, J. M. van Merkestijn, thans eerste klerk bij den adsistent-resident van Ngrowo, tevens griffier bij den landraad te Toeloeng-Agong, residentie Kedirie;

bij het militair departement:

bevorderd tot kolonel, chef van het wapen der artillerie, de luitenant-kolonel, directeur van den artillerie-constructie-winkel C. G. van [illegible];

tot majoor, directeur van den artillerie-constructie-winkel, de kapitein, onder-directeur van den artillerie-constructie-winkel P. F. C. Vreede;

benoemd: tot kommandant van de 2de militaire afdeeling van Java de generaal-majoor A. Meis;

tot onder-directeur van den artillerie-constructie-winkel, de kapitein-constructeur van den artillerie-constructie-winkel J. D. Hoedt;

tot constructeur bij den artillerie-constructie-winkel, de 1ste luitenant H. N. Lindwurm, thans adjudant bij den chef van het wapen der artillerie;

geplaatst: bij het garnizoen te Klatten (Soerakarta), de officier van gezondheid der 3de klasse C. F. A. Schneider, thans te Batavia;

bij de geneeskundige dienst ter Westkust van Sumatra, de officier van gezondheid der 3de klasse T. H. Eisinger, thans te Batavia;

bij de geneeskundige dienst op het eiland Banka, de officieren van gezondheid der 3de klasse S. H. A. Begemann en F. H. Deissner, beiden thans te Batavia;

overgeplaatst: bij het groot militair hospitaal te Samarang, de officier van gezondheid der tweede klasse B. Feist, thans te Palimanang;

bij het garnizoen te Palimanang, de officier van gezondheid der tweede klasse K. L. Meijer, thans te Ternate;

bij de civile en militaire geneeskundige dienst te Ternate, de officier van gezondheid der tweede klasse A. H. Kunze, thans te Amboina;

bij het groot militair hospitaal te Samarang, de officier van gezondheid der 2de klasse G. J. Wienecke, thans in de Lampongs;

bij de civile en geneeskundige dienst in de Lampongs, de officier van gezondheid der 3de klasse P. Pluijgers, thans te Klatten;

bij het garnizoens-hospitaal te Amboina, de officier van gezondheid der derde klasse P. J. Frank, thans tijdelijk te Samarang;

ontslagen: op zijn verzoek, eervol, uit 's lands dienst, onder toekenning van pensioen, de menagemeester bij het hospitaal te Amboina C. de Veer.

Verder behelzen die couranten de volgende berigten:

BATAVIA, 12 *September*.

Een schrijft van Sumanap, den 1sten September:

» Het Nederlandsch schip *Adriana Petronella*, gevoerd door A. A. Broex, te huis behoorende te Rotterdam, heeft op den 30sten Augustus jl., des middags omstreeks een ure, op een onbekende en bij de kaarten niet vermelde bank, ongeveer vier mijlen west-noordwest van het eiland Kangean gestooten, ten gevolge waarvan het zoodanig lek is geworden, dat de gezagvoerder voor het behoud van het schip, en om niet te zinken verpligt is geweest het op ondiep water bij het eiland Sapoedie te brengen, alwaar het nu op vijftien voeten, doch vol water is liggende, zijnde door den gezagvoerder en de equipage verlaten en aan het hoofd van het eiland overgegeven, die het onder zijne bewaking heeft genomen.

De gezagvoerder is heden avond met de equipage en eenige goederen alhier aangekomen; hij zal morgen ochtend met een der kruischoeners naar Soerabaija vertrekken, om adsistentie te verkrijgen, ten einde het vaartuig weder in vlot water en naar Soerabaija te brengen; zijnde hij van gevoelen dat die bodem nog behouden kan worden."

De laatste tijdingen van Palembang loopen tot 1 September.

Deze, zich sluitende aan die in ons nommer van 30 Augustus 1854, behelzende het volgende:

In de Rambang Niero, divisie Lematang Ilier, waren opschuddingen ontstaan, doordien eenig volk onwillig was om de reeds voor ettelijke maanden met overeenkomst der hoofden bevolene verplaatsing van de doesson Djemanang ten uitvoer te leggen. Deze verplaatsing was in het belang der bevolking, met het doel om haar betere gronden ter bebouwing te geven, en was den resident voorgesteld als geheel met [illegible]

De controleur der 1ste klasse de Serière werd met eene bedekking van 15 soldaten, in commissie naar de Rambang Niero gezonden, ten einde de zaak verder af te doen. Een oppasser en een pradjoerit, die van Palembang vooruitgezonden waren, werden te Karang Enda in de marga Kemang door eenig slecht volk aangevallen, waarbij de pradjoerit het leven verloor. Toen de controleur de Serière zich ter vervolging zijner reis, tusschen Karang Enda en Lombok bevond, werd ook hij door eenen troep van 25 man aangevallen. Dezen werden echter met verlies van eenige dooden en gewonden uiteen gejaagd; terwijl slechts één onzer soldaten eene ligte wond aan het hoofd bekwam. Volgens de laatste berigten (van 22 Augustus) was alles weder rustig.

In de Makakau bestond alleen vijandige gezindheid bij de vlugtelingen van Adjie en een paar doessons, bijzonder onder den invloed van den pangeran Poeting staande. Den 28sten Augustus zou de resident van uit Moeara Doea eenen togt naar de Makakau aanvangen.

In de overige streken der residentie was alles rustig.

Radja Tiang Alam bevond zich nog steeds met de zijnen te Tebat Sala.

Het gerucht van eenen inval uit Djambies in de Rawa had zich niet bevestigd.

Nagenoeg het grootste getal der personen, die aan de ongeregeldheden in de Blida deel genomen hebben, was opgevat.

BATAVIA, 15 *September*.

Lampongs. — De berigten over de maand Augustus jl. luiden gunstig.

De gezondheid der bevolking liet weinig te wenschen over.

De handel op de hoofdplaats was zeer levendig.

Onder anderen waren ruim 1700 pikols gom-elastiek uitgevoerd.

BATAVIA, 19 *September*.

Met Zr. Ms. stoomschip *Admiraal van Kinsbergen* zijn Zaturdag berigten ontvangen van den algemeenen secretaris, gouvernements-commissaris voor de Wester-afdeeling van Borneo, loopende tot den 3den dezer.

Hoezeer de commissaris na den 24sten Augustus geen regtstreeksche tijdingen van den overste Andresen had ontvangen, waren nogtans nopens den stand van zaken de volgende bijzonderheden vernomen:

Met den opbouw van den afgebranden bazar te Montrado werd ijverig voortgegaan, — even als met de inrigting van de Thang en Habok tot versterkingen, binnen welke onze troepen gelegerd zullen blijven.

De sterkte Sjongbok werd afgebroken.

De bazar-bewoners van Montrado waren grootendeels teruggekeerd.

Bij Koelor was het mijnwerk weder aangevangen.

De omstreken van Sinkawang werden dagelijks ook meer en meer bevolkt.

Met den gezondheidstoestand der troepen ging het aanmerkelijk beter.

De majoor de Brabant was van zijnen togt naar Lara te Montrado teruggekeerd.

Een gedeelte der Larasche bevolking was door de Dajaks verjaagd, had de wijk genomen naar Tjipalla onder Soengei-Doerie, maar was ook daar aangetast en achtervolgd.

De betergezinde Chinesche bevolking van Lara had tegen hare land-

genooten bescherming gevraagd bij den gezaghebber van de gouvernements-schoener *Haai*.

— Op Zaturdag den 16den September jl. ontstond te Batavia, ongeveer 6½ ure des avonds, brand in de kampong Pekaporan, grenzende aan de Chinesche kamp, welke in een oogenblik zoodanig toenam, dat niettegenstaande alle aangewende pogingen een 150tal woningen benevens 2 steenen pakhuizen in de asch werden gelegd. De sedert geruimen tijd alhier heerschende droogte en bijkomende wind hebben tot deze spoedige vernieling veel bijgedragen. Het is voor een groot gedeelte aan den brandspuitmeester Dubois, bijgestaan door de heeren Kruimel, Reigersma, T. Crone, H. Orth, en den Europeschen onder-officier Courtin te danken, dat de brand geene grootere schade heeft aangerigt.

De oorzaak van het onheil moet vermoedelijk aan onvoorzigtigheid worden toegeschreven.

Batavia, 22 *September*.

Palembang. — De laatste tijdingen loopen tot den 14den dezer.

Gedurende de maand Augustus had in de residentie over het algemeen rust geheerscht.

Eene lang geprojecteerde expeditie naar de Makkakau, alwaar zich nog eenige weêrspannige hoofden bevonden, had eindelijk plaats gehad. De doessons, welke als in verzet konden worden beschouwd, waren Goenong Bato, Poeloe Pangong, Galang Tingie, Tanjong Raman en Kebon Agong. De drie eerstgenoemde waren zwaar versterkt en de toegangen over het gebergte van bentings voorzien.

Pangeran Djimat en de ratoe van Pemangilan bevonden zich met een gevolg van meer dan 70 personen te Tanjong Raman.

De expeditie had den weg genomen door den bergpas van Karang Agong naar Poeloe Pangong, begeleid door het doessonshoofd van deze laatste plaats, dat te Moeara Doea was afgekomen. Het gerucht was inmiddels verspreid, dat de expeditie eenen anderen weg zou nemen, ten einde de weêrspannigen te misleiden.

Achtereenvolgens werden, bijna zonder tegenstand, de doessons Goeloe Pangong en Galang Tingie genomen. Bij de bezetting dezer laatste doesson werden velen der muiters gedood en gewond. Onder de eersten bevond zich zekere Imam Moelak Rachiem, hoofdpriester in de Makkakau, die zich in 1853 niet had willen onderwerpen. Het was echter niet gelukt den pangeran Djimat en den ratoe van Pemangilan in handen te krijgen.

De vermeestering der beide doessons had de onderwerping ten gevolge van de geheele vallei. De vlugtelingen van de vroeger gestrafte marga Adjie waren allen uit de Makkakau verdreven; een 30tal viel in onze handen, waaronder de vrouw van den ratoe van Pemangilan en een zijner kinderen.

Den 8sten September was de resident van Palembang, de kolonel de Brauw, van de Makkakau te Moeara Doea teruggekeerd.

In de Goemaij-districten bestond nog eenige gisting. De hoofden der Passumah hadden getracht radja Tiang Alam te bewegen naar Goemay Oeloe te gaan. Hij had hun dit toegezegd en tevens nieuwe wonderen beloofd. Zoodra radja Tiang Alam het Passumahsche grondgebied zou hebben verlaten, zouden de hoofden zich van hem verzekeren en hem uitleveren; doch dit berigt vereischte nog bevestiging en scheen niet veel geloof te verdienen.

Na gedaan onderzoek naar de oorzaak der ontstane onrust in de marga Rambang Niero, in de divisie Lematang Ilier (zie ons nommer van 13 dezer), is gebleken, dat de bevolene verplaatsing van doessons was geschied in overeenstemming met de hoofden, maar tegen den zin der bevolking. Dien ten gevolge was haar thans toegestaan in hare oude woonplaatsen te blijven. De opruijers waren echter naar Palembang opgezonden, en daarmede was de zaak afgeloopen.

Met dit nommer der *Staats-courant* worden verzonden vel 47—48 der *Bijlagen* van het Bijblad II, bevattende Wets-ontwerpen: 1°. tot vermindering der regten op de granen en andere levensmiddelen; 2°. houdende nadere bepalingen omtrent de kosten der huizen van bewaring; 3°. houdende bepalingen op het stuk der loodsdienst voor zeeschepen; vergezeld van daarbij behoorende Memorien van Toelichting en bijlagen.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

RUSLAND.

Van de zijde der Westersche mogendheden is geen later nieuws uit de Krim bekend gemaakt, daar de telegraphische communicatie tusschen Bucharest en Weenen, volgens eene mededeeling in den Franschen *Moniteur* van gisteren, nog niet hersteld was. Doch te St. Petersburg is een berigt van den vorst Mentschikoff ontvangen, meldende dat den 8sten dezer de belegeringswerkzaamheden voor Sebastopol voortgingen, dat de aan de vesting toegebragte schade hersteld werd, en dat de vijand de linker flank zijner positie met sterke verschansingen dekte.

Uit dit berigt wordt opgemaakt, dat er tusschen den 5den en den 8sten dezer noch van de zijde der Russen een nieuwe aanval gedaan noch door de geallieerden storm geloopen of bres geschoten is. Hoe ver hetzelve aan de in Engeland opgevatte verwachtingen beantwoordt, kan afgeleid worden uit de beschouwingen van de *Times*, die in zijn nommer van jl. Woensdag onder anderen zegt: » Indien onze overwinning van 5 November in de daad van een dergelijken aard geweest is als de telegraphische depêches zeggen, dan is het waarschijnlijk dat zij de krachtsinspanningen der Russen voor eenige dagen verlamd en alzoo aan de onzen tijd gegeven heeft om óf de belegeringswerkzaamheden te voltooijen, indien zulks doenlijk is, óf wel, in geval hun geen andere keuze gelaten wordt, zich te verschansen in eene zoo sterke positie dat zij al de Russische legers kunnen braveren. Zoo zullen de versterkingen, die uit Frankrijk, Engeland en Turkije naar de Krim gezonden worden, indien zulks zonder een oogenblik tijdverlies geschiedt, de onzen nog kunnen in staat stellen om aan Rusland zijne schoonste provincie te ontnemen."

In sommige berigten van vroegere dagteekening werd gezegd, dat de positie van Balaclava, op de regter flank der geallieerden, door hen misschien verlaten en het terrein van defensie ingekrompen zou moeten worden. Welligt is het in verband met dit plan dat, gelijk het berigt van den vorst Mentschikoff meldt, de linker flank der geallieerden, of hunne positie naar de zijde der kaap Chersonesus verschanst werd.

— Het Britsche gouvernement heeft gisteren van lord Raglan een berigt omtrent het gevecht van den 5den dezer ontvangen en openbaar gemaakt. Het is gedagteekend voor Sebastopol den 6den November, en luidt aldus: » Gisteren heeft de vijand met eene zeer aanzienlijke magt den regter vleugel der Engelsche positie aangetast, die verdedigd werd door de eerste, de tweede en de vierde divisie, de gardes en de Fransche divisie van den generaal Bosquet. Zoodra wij aangevallen werden, spoedde de generaal Canrobert zich naar de kampplaats, en stond mij ten dienste met goeden raad, waarvan ik niet zonder vrucht gebruik gemaakt heb.

» Het gevecht was zeer hevig en buitengemeen hardnekkig. Tegen den middag was de vijand op alle punten geslagen en genoodzaakt om terug te trekken, eenige honderden krijgsgevangenen en tallooze lijken achterlatende.

» De getalsterkte des vijands bij dit gevecht was veel grooter dan in den slag aan de Alma. Het verlies der Russen is hoogst aanzienlijk; doch ook wij hebben groote verliezen geleden. Onder onze gekwetsten zijn vijf generaals, namelijk Brown, Bentinck, Adams, Buller en Torrens."

— De jongste berigten uit Konstantinopel, loopende tot den 5den dezer, behelzen verscheiden bijzonderheden, waaruit blijkt dat het op de Zwarte zee ongemeen onstuimig en gevaarlijk voor de scheepvaart was; een Turksch en een Egyptisch oorlogsschip hadden ter naauwernood en niet zonder zware haverij eene veilige haven bereikt; doch de vrees, dat de vereenigde vloot door de stormen zou geleden hebben, was niet bewaarheid.

— In berigten uit Hamburg van 10 November, medegedeeld door de Londensche *Times*, leest men dat tusschen den 17den en 29sten October jl. acht handelsvaartuigen te Kronstadt aangekomen en 78 van daar vertrokken zijn.

Een door de *Indépendance Belge* ontvangen schrijven uit Hamburg van 14 November zegt: » De Engelsche vloot, bestaande in 12 schroefstoomlinieschepen en 8 vaartuigen van mindere grootte, ligt nog ter reede van Kiel, en maakt geene aanstalten om spoedig te vertrekken. Het vriezend weder in de Oostzee zal waarschijnlijk de Engelsche kruisers, die in de golf van Finland gebleven waren om het oog op de Russische vloot te houden, spoedig van daar verdrijven, doch tevens de Russische vloot weêrhouden van uit te loopen, terwijl haar door het ijs de terugkeer in de haven zou kunnen worden afgesneden.

» In Rusland acht men het gevaar van eenen aanval der geallieerden op de noordelijke gewesten des rijks voor dit jaar geweken; dit blijkt daaruit dat de troepen, die sedert den aanvang des oorlogs langs de kusten der Oostzee vereenigd waren, thans binnenwaarts en grootendeels naar Polen trekken."

DUITSCHLAND.

Omtrent den stand der onderhandelingen tusschen Oostenrijk en Pruissen komen in de Duitsche dagbladen velerlei tegenstrijdige opgaven voor. Volgens de ministeriele Berlijnsche *Zeit* schijnt dit alleen zeker te zijn, dat Pruissen zich bereid verklaard heeft, bij een nader vast te stellen additioneel artikel tot het verdrag van 20 April de verpligting op zich te nemen, om Oostenrijk ook in zijne tegenwoordige stelling aan den Pruth en aan den oostelijken Donau gedurende dezen oorlog *defensief* te ondersteunen. Dit zoude Oostenrijk wel hebben aangenomen, met dien verstande echter, dat het die verpligting als uitsluitend op het verdrag van 20 April gegrond beschouwd hebben wil en een nieuw additioneel artikel onnoodig oordeelt. Bovendien zou Oostenrijk zich voortdurend ten aanzien eener mogelijke *offensive* handelwijs de handen niet willen laten binden, ofschoon het overigens zou instemmen met het denkbeeld, dat er geen andere en verder gaande vorderingen aan Rusland behooren gedaan te worden, dan die in de bekende vier punten vervat zijn. Van den kant van Oostenrijk zou weder voorgesteld zijn om, in plaats van het door Pruissen gewilde additioneel artikel, in verbindenden vorm gestelde nota's uit te wisselen. Volgens de *Zeit* is het verschil van gevoelen ten aanzien van sommige punten nog geenszins uit den weg geruimd.

FRANKRIJK.

Uit Marseille wordt gemeld, dat aldaar en te Toulon alles in gereedheid gebragt werd om vóór het eind dezer maand twee divisien ter versterking der Fransche krijgsmagt naar het Oosten te zenden. Ook zou van daar weder geschut naar de Krim gezonden worden.

In den Parijschen *Constitutionnel* van gisteren leest men: » Van alle kanten zijn troepen op marsch, om ons leger in het Oosten te gaan versterken. Bij de depôts der corpsen van alle wapenen, die deel van ons Oostersche leger uitmaken, is van het ministerie van oorlog bevel ontvangen, alle beschikbare manschappen gereed te houden om zich onverwijld bij de bataillons en escadrons te velde te gaan voegen.

» Bij eene particuliere scheepstimmerwerf te Nantes en bij eene te Havre zijn van het gouvernement voorstellen ontvangen om kanonneerbooten en drijvende batterijen te bouwen, zoo als reeds, maar in ijzer, in de fabrijkinrigting te Creuzot vervaardigd worden. Lieden, welke op de laatstgenoemde plaats de in aanbouw zijnde kanonneerbooten gezien hebben, zeggen dat men zich naauwlijks een denkbeeld kan maken van de weêrstandskracht, welke het gelukt is aan die vaartuigen bij te zetten. Zij worden voorzien van een schroefstoomtuig, zullen zeer weinig diepgang hebben, en niet hooger zijn dan volstrekt noodig is voor het plaatsen der batterijen. Zij zullen zeegroen geverwd en alzoo, op eenen afstand, van de zee niet onderscheiden kunnen worden; en hunne aanwezendheid zal, daar zij waarschijnlijk rookverterende toestellen zullen hebben, zelfs niet door den rook van het stoomtuig worden verraden. Ook voor het gerijf en de veiligheid der menschen, waarmede die vaartuigen zullen bemand worden, wordt bij het bouwen derzelve alle zorg gedragen."

De Parijsche effectenbeurs was ook gisteren, vooral door de uit Londen komende beursberigten, in eene flaauwe stemming en niet zonder bezorgdheid over den uitslag der onderneming tegen de Krim. Doch de hooge kringen te Parijs deelen in die bezorgdheid niet, naar aan de *Indépendance Belge* geschreven wordt. » Het Fransche gouvernement — zegt de briefschrijver — acht het zeker, dat de belegering aldra tot het gewenschte einde gebragt zal worden en goede gevolgen zal hebben. Met bijzonder genoegen is aan het ministerie van oorlog het telegraphisch berigt van den generaal Canrobert over het gevecht van 5 November ontvangen; het was er bekend dat hij dien slag verwachtte en wilde, en dat hij juist onder zulke omstandigheden wenschte slag te leveren als waaronder het treffen van den 5den heeft plaats gegrepen; en men is aan het ministerie van oorlog overtuigd, dat die dag een zeer gevoeligen slag aan de zedelijke en aan de stoffelijke kracht van het

leger der Russen heeft toegebragt, en integendeel de positie der geallieerden veiliger en sterker heeft gemaakt.

„ Lord Palmerston komt heden, Woensdag, te Parijs. Algemeen hoort men zeggen dat hij komt met volmagt om eene overeenkomst te sluiten, volgens welke Frankrijk een nieuw leger van honderd duizend man, en Engeland de daarvoor noodige gelden zou hebben te leveren."

ENGELAND.

Bij een besluit der Koningin is de bijeenkomst van het Britsche parlement verschoven tot 14 December. Deze verdaging is korter dan gewoonlijk, doch schijnt nog de laatste niet te zullen zijn.

Volgens hetgeen de Londensche *Globe* van eergisteren mededeelt, bedragen de versterkingen, die het Engelsche gouvernement in den laatsten tijd naar de Krim gezonden heeft of besloten heeft te zenden, gezamenlijk meer dan zeventien duizend man infanterie en cavalerie, ongerekend hetgeen met elke gelegenheid voor de mariniers en de artillerie derwaarts gezonden wordt. Verder zegt de *Globe*, dat het Fransche gouvernement, naar verzekerd wordt, vijftig duizend man in Engelsche schepen op kosten der beide gouvernementen zal uitzenden.

De Londensche *Times* acht het evengemelde bedrag van versterkingen vooreerst vrij voldoende, schoon twijfelende of zij al of niet tijdig op de Krim zullen zijn om de aldaar strijdende krijgsmagt voor overmatige verliezen te behoeden. Volgens de *Times* had het Engelsche leger in de Krim, bij de afzending der jongste brieven, eene effective sterkte van slechts 16,700 man, terwijl het aantal zieken wel op 10,000 zou te stellen zijn. Het genoemde blad begroot de effective sterkte van het geallieerde leger op 50,000 man, en die der Russische krijgsmagt op 65,000, en zegt dat de vorst Mentschikoff nog waarschijnlijk niet meer dan 30,000 man versterkingen ontvangen heeft, maar de beste troepen van Rusland tot zich trekt. Eindelijk berigt het, dat de aanwerving van vrijwilligers in het Vereenigd Rijk thans wekelijks een duizendtal manschappen oplevert, en dat de Britsche Oostzeevloot onverwijld zal worden geroepen om eene sterke krijgsmagt van Toulon naar de Krim te brengen.

— De middenprijs van goede tarwe in het Vereenigd Rijk is thans weder 80 shilling per quarter. De *Times*, de *Globe* en andere bladen betoogen thans aan het publiek, dat deze drukkende en voor de geheele volksbedrijvigheid belemmerende duurte een onvermijdelijk en blijvend gevolg is van den oorlog, en wel bepaaldelijk van de sluiting der Russische havens.

ITALIE.

Volgens de jongste berigten uit Turyn, meende men aldaar te weten dat de beruchte volksmenner Mazzini zich in Zwitserland verscholen en met nieuwe aanslagen tegen Italie's rust bezig hield. Doch ook nu weder is gebleken, dat niet alle warme voorstanders van politieke en nationale vrijheid in Italie onder zijnen aanhang willen gerekend worden. Dit is eenigen tijd geleden openlijk verklaard door den generaal Garribaldi, die zich in den oorlog voor Italie's onafhankelijkheid bekend gemaakt heeft; en thans is door den heer Valerio, een van de woordvoerders der radicale partij in de Sardinische kamer van volksafgevaardigden, eene gelijke verklaring in een der Turynsche dagbladen afgelegd.

BELGIE.

In de zitting der Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers van 15 November is eene stemming gehouden tot benoeming van het zesde lid der commissie voor het ontwerpen van een antwoord op de troonrede. Een liberaal, de heer Loos, is daartoe gekozen; de andere partij, reeds vijf van hare woordvoerders in de commissie gebragt hebbende, heeft de verkiezing van den heer Loos niet tegengewerkt. » De conservative partij — zegt een harer organen, de Brusselsche *Émancipation* — acht het billijk, dat de linker zijde in de commissie een vertegenwoordiger hebbe. Van 1848 tot 1852 had de linker zijde onze vrienden stelselmatig uit de commissie voor het antwoord-adres geweerd. Wij achten het met onze verzoenende staatkunde onbestaanbaar, zulke voorbeelden van onverdraagzaamheid te volgen. Wij plaatsen achtenswaardige tegenpartijders in den voorzittersstoel, en bij de zamenstelling van het antwoord-adres slaan wij acht op de raadgevingen der linker zijde. Zóó blijven wij getrouw aan de beginselen die wij belijden."

In dezelfde zitting der Kamer is van regeringswege een wets-ontwerp ingediend, houdende bepalingen ter voorkoming van het wegloopen van scheepsvolk.

BEURS-BERIGTEN. (*Naar officiele opgaven.*)

PARIJS, Donderdag 16 November: Fransche 3 pcts. rente fr. 71.95; idem 4½ pcts. fr. 96.20.

LONDEN, Donderdag 16 November: Engel. 3 pcts. geeons. 91 7/8 à 92 pct.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

Op aanstaande Donderdag den 23sten November 1854, zal de gewone audientie van den Minister van Finantien geen plaats hebben.

PUBLIEKE AANBESTEDING.

Regenten der Gevangenissen te Dordrecht zullen, onder nadere goedkeuring van het Departement van Justitie, op Zaturdag den 25sten November 1854, des namiddags ten een ure, in een der vertrekken van het Raadhuis der stad Dordrecht, in het openbaar Aanbesteden, eerst bij inschrijving en daarna bij opbod:

1°. de leverantie van het dagelijks benoodigde Roggebrood;
2°. de verdere Voeding en Verpleging, met al den aankleve van dien, uitgezonderd de leverantie van het Roggebrood, en daarna
3°. de beide vorenstaande perceelen vereenigd; benoodigd voor de Gevangenen in het Huis van Arrest en Bewaring te Dordrecht, gedurende den jare 1800 vijf en vijftig.

De Voorwaarden waarop die Aanbesteding zal plaats hebben, liggen van af Woensdag den 15den November 1854, tot op den dag der Aanbesteding, op de stedelijke Secretarie, in bovengenoemd Raadhuis, ter lezing.

BEKENDMAKING.

Het Collegie van Regenten over het Cellulair Huis van Arrest te Gorinchem zal op Zaturdag den 2den December aanstaande, des namiddags ten vijf ure, aldaar openbaar Aanbesteden, bij inschrijving en opbod, en onder hoogere goedkeuring:

het leveren van benoodigdheden voor het Onderhoud der gevangenen in voornoemd Huis van Arrest, gedurende het jaar 1855.

De Voorwaarden der Aanbesteding zullen, van heden af, voor een iegelijk ter lezing liggen ter Gemeente-secretarie van Gorinchem en in het Huis van Arrest aldaar.

Gorinchem, den 15den November 1854.

Het Collegie van Regenten voornoemd,
P. L. BEGRAM VAN JAARSVELD, *Vice-Pres.*
VAN DER MAST, *Secretaris.*

Aanbesteding van het onderhoud der gevangenen over het jaar 1855.

Het Collegie van Regenten over het Huis van Arrest te Roermond zal, behoudens nadere goedkeuring van het Ministerie van Justitie, op Woensdag den 29sten November 1854, des namiddags ten 3 ure, in voormeld Huis van Arrest overgaan tot de openbare Aanbesteding van:

het Onderhoud der Gevangenen in dat Gesticht over het jaar 1855.

Deze Aanbesteding, waarvan de Voorwaarden ter inzage van Gegadigden liggen op het stedelijk Secretariaat, zal geschieden bij inschrijving en opbod.

A. NAUS, *Regent-Secretaris.*
C. T. LEUNS, *Vice-President.*

*** De Commissie van Administratie over de Gevangenissen te Amsterdam, daartoe behoorlijk gemagtigd, zal, onder hoogere goedkeuring, op Dingsdag den 28sten November 1854, des avonds ten zes ure, in de Regentenkamer van de gevangenis op den Heiligen Weg, Aanbesteden de levering, gedurende het geheele jaar 1855, van de benoodigdheden voor de voeding en de verpleging der gevangenen, als:

Aardappelen, Vleesch (Rund- en Kalfs-), Vet, Boter, Gort, Rijst, Erwten (Gele en Groene), Groenten, Zout, Peper, Azijn, Olie, Kaarsen, Zeep, Koffij, Cichorei, Melk (Zoete en Karne-), Stroo, Steenkolen, Turf (Bagger- en Lange), Coke, Bezems, Boenders en Zand.

De voorwaarden dezer Aanbesteding zullen van heden af dagelijks (Zondag uitgezonderd), des voormiddags van 9 tot 12 ure, in de gevangenis op den Heiligen Weg ter inzage voorhanden wezen.

De inschrijvingsbiljetten moeten op zegel geschreven zijn en, behalve den prijs voor elk artikel afzonderlijk, tevens vermelden den naam en de voornamen van den inschrijver en die van zijne borgen (voluit geschreven); zij behooren, uiterlijk een uur voor den bepaalden tijd der Aanbesteding, in eene daartoe in de gevangenis op den Heiligen Weg geplaatste en gesloten bus gelegd te worden, daar niemand tot de Aanbesteding zal worden toegelaten die niet vooraf ingeschreven heeft.

Amsterdam, 14 November 1854.

De Commissie voornoemd,
J. M. DEUTZ VAN ASSENDELFT.
De Secretaris,
PLOOS VAN AMSTEL.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij notariele Acte, den 14den November 1854 te Rotterdam gepasseerd, is tusschen de ondergeteekenden *Hendrik Moens* en *Pieter van Vollenhoven* Jacobszoon, beiden wonende te Rotterdam, aangegaan eene Vennootschap, ten doel hebbende om den handel in Wijnen en Buitenlandsch Gedistilleerd, door den tweeden ondergeteekende tot nu toe alleen gedreven onder de firma van *van der Loo en van Vollenhoven*, mitsgaders dien van wijlen den Heer *Arij Speenhoff*, voor gemeenschappelijke rekening voort te zetten, onder de firma van *Moens & van Vollenhoven*, die door beiden zal worden geteekend, doch uitsluitend voor zaken de Vennootschap direct betreffende, en geenszins tot het doen van geldopnemingen, als waartoe, om voor de firma geldend te zijn, de handteekening van beiden zal worden vereischt. Deze Vennootschap is voorts aangegaan voor den tijd van zes jaren en anderhalve maand, ingaande 15 November 1854, en expirerende alzoo 31 December 1860, mits zes maanden bevorens door den een aan den anderen schriftelijk opgezegd zijnde, zullende die anders gehouden worden nog voor één jaar te zijn verlengd, en alzoo telkens voor een jaar, zoolang niet, uiterlijk op den dertigsten Junij bevorens, de schriftelijke opzegging zal zijn geschied.

Wordende hiervan openbare aankondiging gedaan, ingevolge Art. 28 van het Wetboek van Koophandel.

H. MOENS.
P. VAN VOLLENHOVEN JBz.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

AMSTERDAM, Vrijdag den 17den NOVEMBER.

NEDERLAND.	Werk. Schuld. 2½ pct.	59 1/16	59 1/16	59 1/16
	Dito 3 pct.	70 1/4	70 5/16	—
	Dito 4 pct.	89	89 1/8	89 1/8
RUSLAND.	Bij Hope en Co. 5 pct.	99 1/8	99 3/4	—
	Dito bij Stieglitz 4 pct.	78 7/8	—	—
SPANJE.	Nieuwe 3 pct. thans 1 pct.	17 15/16	—	—
	Dito binnenlandsche 3 pct.	32 5/8	32 3/4	32 3/4
OOSTENRIJK.	Metalliek 1816—1852 5 pct.	63 1/8	63 3/8	—
	Dito 2½ pct.	31 7/8	32 1/16	—
	Dito 1849 5 pct.	73 1/8	73 3/8	73 1/8
	Metalliek 1854	—	—	—
BELGIE.	Bij Rothschild 2½ pct.	48 1/4	48 3/8	—
PORTUGAL.	Obligatien 3 pct.	36	36 7/8	36 1/8
PERU.	Geldl. 1853 4½ pct.	64 3/4	—	—
MEXICO.	Obligat. 1851 3 pct.	20 1/16	20 1/8	—

Flaauwe beurs met weinig affaire, alleen Spaansche vast.

TE 'SGRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.